

BULTENO

DE

Libera Penso

Internacia Societo Esperantista de Liberpensuloj

JARO 1909-1910 — N° 6. Februaro

La Mensogo de l'Almozo

(Pri la Francaj superakvigoj)

Patroninaj Moŝtoj, almozpetantaj Sinjorinoj de la alta mondo, ne, mi ne povas vin alsolvi; miksiĝas al via fervoro tro da memama vanteco, tro da bezono montriĝi, tro da koketeco. Vi parolas pri filantropeco kaj pensas nur pri la reklamo, pri la interrilatoj, pri la rimedoj okupi profite por via gloraĉo libertempojn al vi faritajn de privilegiaj situacioj. Ne laŭdebla estas via interveno sur la kampo de l'helpado, ĉar ĝi malaltigas la sentojn kaj falsas ĉiun ideon pri justo kaj maljusto.

«Denove unu tertremo», diris junulino pri la katastrofo ĉe Messina septembro 1908, kia feliĉo, oni jam povos dancadi! Jes, Fraŭlino, vi povos danci, kiam okazos pluaj malfeliĉegoj; viaj patrinoj organizos bonfarajn balojn, loteriojn per viaj malnovaj pupoj kaj la ornamaĉoj de viaj roboj; estos buŝedoj kie vi deĵoros kiel vendistinoj, kaj vi pasos de mano al mano, lasante kaj reprenante la brakon de la danculoj, dum tuta nokto da junaĝa senzorgeco. Kiom da sendormaj horoj tamen estos kostintaj viaj plej etaj puntaĵoj al aliaj tiomjaraj junulinoj, kaj kiom el ili, per tiaj laboradoj, fordifektis la okulojn!

Vi ĵus povis, Fraŭlino, peti vian patran Moŝton vin konduki al la Pariza Opero, aŭ al la Komikopero, aŭ al la

Franca Teatro, aŭ ankaŭ alien, ĉar oni ĉie organizis solenajn prezentadojn profite de la superakvitoj. Tiel, maksimumo de mizero ĉe la suferintoj de la ruinigaj akvoj estos respondita ĉe vi al maksimumo de l'ĝojo. Ho, mi ne volus vin malbeni, sed vere, el kia ŝlimo formiĝis via koro, el kia koto via cerbo? Ĉu vi puraj ne ruĝigas tiel riĉe ornamigi, kiam viaj malĝojaj fratinoj kaj iliaj infanetoj frostotremas, timoplenaj, sen tukoj, sen lito, sen tegiloj? Ĝis kiam estos necese, por ricevi de vi kaj de viaj familioj kelkajn monerojn por malfeliĉuloj, prezenti al vi distraĵojn kiuj kostas dekoblon, dudekoblon, centoblon de tio, kion gajnigos, post subtraho de l'elspezoj, la prezo de la eminenta loko, kiun vi estos okupinta? Ho, vi estas ja la degenerinta frukto de barbaraj civilizacioj!

Iom ni matematiku, mi petas. Kiam vi pagas centkvindek frankojn sesseĝan logion en Opero, por unu el tiuj ridindaj solenfestoj, kiuj estas arta kaj mora hontodaĵo, ĉu vi scias, ke restos ne multe pli ol dudekfranka monero al la profitontoj de la prezentado, dum cetero disprediĝos per mil lertaj aŭ burleskaj eltrovoj por pliiĝi vian ĝuon? Je tiuj kondiĉoj, kion vi estus respondinta, se oni estus dirinta al vi: «Spezu la tuton de la centkvindek frankoj, kiuj estas via superfluo, en nian helpan kason, kaj nenion retenu por viaj plezuroj. Ĉu estus nekapabla bonfari al malfeliĉo ne postulante ion intersanĝe?»

Mi ne parolas nun persone, ankaŭ ne sentimentale; sed ĉe la terura realaĵo kiu nin subpremas, kontraŭ la vero kiu sin entrudas, estas ja necese ke mi tion diru, se oni estus al vi prezentinta tian inviton, vi estus rifuzinta doni vian monon. Ne protestu: se vi estus kapabla je tiel simpla memforĝeso, de longe la kutimo de la bonfaraj festegoj estus malaperinta. Tiuj festoj, kio estas, se ne la skorioj de rafina kaj barbara civilizacio?

Ni pliprofondiĝu en vivaĵon de l'demando. Tiujn etajn sumojn, kiujn la riĉuloj rifuzus donaci sen kompenso, tiujn ili ŝuldus laŭ ĝustega justeco, kaj kune multajn aliajn pli grandajn. Ili ŝuldus ilin kiel elpagon pro nekalkuleblaj malprofitoj kiujn ili kaŭzis; ĉar se estas katastrofoj kiujn oni povas diri ekskluzive rezulto de la blindaj naturfortoj kontraŭ kiuj ni restas senarmaj, ekzistas aliaj nepre plimultaj kiujn ni taŭgos antaŭscii, kaj sekve kiujn la individuoj aŭ la registaroj, sub sia respondeco, devas malokazigi aŭ bari.

La grandega kresko de l'rivero Seine (Sen), kies terurajn efikojn ni ĵus suferis, estus estinta nek tiel violenta nek

tiel subita, se, de jarcentoj, vastegaj arbaroj ne estus destruitaj. Ĉu por la profito de l'humilaj kamparanoj aŭ de l'premegataj proletarioj permesigis kaj brute fariĝis tiuj hektomboj de belegaj arboj? Ĉu plivere ne estus tial ke la posedantoj de tiuj miloj da arbaraj hektaroj volis tuj al si aljuĝi la longatempan produkton de l'internaj sukoj de la tero, kaj monigi dum kelkaj jaroj arbojn kiuj de plej antaŭaj memoroj estis, por la lando, sanigo, sendaĝerigo, freŝigado, unuvorte ornamo neesprimeble bela, utila kaj majesta.

Kiu havis la precizan devon malhelpi la senarbigojn? La registaroj kiuj personigas je ĉiuj epokoj la tiel nomitajn direktantajn klasojn, tio estas la riĉecan aristokrataron, la financan nobelaron. Sed la registaroj konsistas el posedantoj, ili faras leĝojn favore de l'posedantoj, ili havas fetiĉismon por la posedo, kvazaŭ la tero ne apartenus al ĉiuj.

La malgranda Svisujo, kiu ŝajnas rideti je siaj diafanaj lagoj, je ĉiu el siaj kaskadoj, donas al ni ekzemplon de saĝa antaŭzorgo. Arbara regularo devigas la loĝantojn neniam forhaki arbon ne tuj plantante alian por ĝin anstataŭi. Se oni volus fari en Parizo kvaronon de la defendkonstruoj efektivigitaj, ĉe la fluo de Aar kaj Rhein, de la svisa registaro, neniam plu estus timindaj enpenetroj aŭ ekokupoj de la akvoj.

Ni devas publikigi protektajn leĝojn kontraŭ la kapitululoj kiuj riĉiĝis detruante niajn arbaregojn perde de l'tuta nacio, kaj kiuj sin kredas kvitaj kaj senŝuldataj kontraŭ siaj fratoj kiam ili pagis, por sia plezuro, iom pli ol laŭ la kutima tarifo, kaj tiel donacis panpeceton al la suferintoj, siaj viktimoj.

El la franca ĵurnalo « La République syndicale ».

El privata letero de germana verkisto citita en la franca gazeto « La Grande Revue ».

Pri mia nova dramo mi ankoraŭ nenion povas diri precize. Tio dependas nek de mi, nek de la direktoroj, sed de la polico: ĉi-tiu ne jam permesis ĝin, kaj trovas plezuron ĉiumaniere ĉikanante kaj retenante dum semajnoj teatraĵon, al kiu ĝi pretendas havi kontraŭdirojn.

Berlino fariĝas ĉiutage pli « rusa » kaj ni marŝus tie ĉi rapidire al la nuligo de ĉia penslibereco, al la forgeso de ĉiuj garantiitaj rajtoj. Se nia registaro, konsente kun la imperiestro kaj la nobeleta partio daŭrigas manovri kiel ĝi nun faras, estos baldaŭ revolucio.

LA SOCIETO

EL LA REGULARO : Ĉiu kotizo ne pagita dum la unua jarkvarono (Sept.-Dec.) estas enspezata per la poŝto, kaj la prokrastinto devas pagi la poŝtajn kostojn.

La Kongreso de la INTERNACIA FEDERACIO DE LIBERA PENSO okazos en Bruselo 21-24 Aŭgusto 1910; ni baldaŭ fiksoj, je la sama tempo, la daton de nia Ĝenerala Kunveno en Bruselo, kie okazos ankaŭ Universala Ekspozicio kun grava parto Esperantista. De nun prepariĝu!

Transdoniĝis al la Komitato de la Ligo por la Rajtoj de l'Homo la mono kolektita de nia Grupo en Beaune. Fr. 19.50 (S 7.80).

NOVAJ ALIĜOJ

S-ro F.-J. SANDECKI, U. E. A. delegito, str. Ujazdowska, 6, Varsovio, Polujo-Rusujo.

S-ro J.-H. VICH, P. O. box 184, Cleveland, Ohio, Usono.

S-ro Fr. RAMBOUSEK, Slerzsa 14, Kral. Vinohrady, Bohemujo.
FABRIKO « GLOBUS », Prestejov, Moravio.

Eksiĝis D-ro Rapine, S-ro Castoldi, S-ro kaj S-ino Schwengeler-Dunner.

Entute : 147 membroj.

KASO.

<i>Enspezoj</i> :	Reportite	Fr. 95.05
	Kotizo de Sandeck.	2.40
	— Rambousek.	2.50
	— Matuszewski	2.80
	— Ferencowicz.	2.50
	— Fabriko « Globus »	2.40
	— Engst	2.50
	— Guillemin	2.50
	Vendo de unu N°.	0.25
	Kolekto de Guillemin.	0.65
	SUME	113.55
<i>Elspezoj</i> :	Sendo de l'Januara bulteno	10.70
	Kovertoj.	1.40
	SUME	12.10

Restas en kaso, Fr. : 101.45 = S 40.01.

Ŝuldoj al presisto 294 kaj 18.10 kaj 18.10 = 330.60 (S 130.89).

Kontoj de la broŝuroj en la sekvanta N°.

Korektote : Forgesiĝis inter la ricevitaĵoj kotizoj la nomo de S-ro Grimm sur la Decembra bulteno; tamen la sumo estis ĝuste presita.

Sekretario-kasisto : R. DESHAYS, Sens, Francujo
Jarkotizo kun la monata bulteno : 1 S (Fr. 2.50)